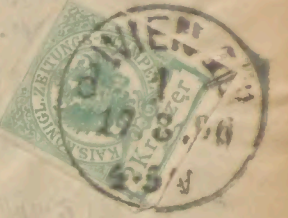

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԹԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Հերկայ 1896 տարեշրջանի
Պոչկարիոյ համար տարեկան 8 ֆր
" " " 1/2 " 4 "
" " " 1/4 " 2 "
Արտատպմանի համար " 10 "
" " " 1/2 " 5 "
Կանխիկ վճարելի

Համակ դրամ եռաշրջ խրվել հետեւեալ հասցեով
ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒՆԵՔ ՀՐԱԳՐՈՅ ՎԱՌԵԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
եւ չեն դրկոշի եւ յարկար դատ-
նաճներն միայն կը հրատարակ-
ուին ամբողջովին կամ մասամբ:
Շրանցմանց տողը 20 սանիթ
երկը կամ աւելի անգամի համար
25 առ 100 զեղը կը լինի:

ՀՐԱԺԱՐ ՍՐԲԱՋԱՆ ԻԶՄԻՐՆԱՆԻ

Ս. Իզմիրլեան ոչ եւս է իբր
Պատրիարք. նա հրաժարեցաւ, հե-
ռացաւ Պատրիարքարանէն, զայն
թողով իբր բաց ասպարէզ՝ իրենց
գիտուններով կասկածելի գերակա-
տարներու, որոց իւրաքանչիւրը իր
բոլոր ճարպիկութիւնը պիտի գոր-
ծադրէ, խարուսիկ երեւոյթի մը
ներքեւ կատարելու իրեն սեփհա-
կանեալ դերը:

Նա, որոյ կամքը երկաթեայ
հռչակուած էր, խոնարհեցաւ. հը-
ղոր հոգին ընկճեցաւ, անսպառ-
կարծուած բարոյական ոյժի մը
ազդիւններն ցամքեցան և իզմիր-
լեան Պատրիարքն իջաւ այն Աթո-
սին բարձրութենէն, ուր իր վրայ
սքանչանալու վարժեցուցած էր մեզ:

Այս խօսքերու գիտումը քնն-
նադատել չէ այժմէն Ն. Սրբազնու-
թեան հրաժարելու որոշումը, որոյ
բուն շարժառիթն ու հանդամանք-
ներու բնութիւնը՝ անժամօթ են
տակաւին:

Հարկ է միայն ըսել թէ Ս.
Իզմիրլեան հրաժարելէ յետոյ դեռ
բան մը կը պարտի ազգին և պատ-
մութեան. նա պարտի, այո, ա-
ռաջին պատեհ տալիս յայտարա-
րել իր հրաժարին արդարացուցիչ
պատճառները:

Իր անցեալ գործունէութեան
նկարագիրը նկատի առնելով, պէտք
է և սիրելի է մեզ յուսալ, որ նախ-
կին Ս. Պատրիարքը, ինչպէս խոս-
տացեր էր ընել, հրաժարած է,
յետ անձնական համաձայն գոյա-
ցնելու թէ ազգին շահերը կը պա-
հանջէին իր հրաժարականը:

Այսպիսի համաձայն մը միայն,
ուղիղ լինի թէ սխալ, կրնայ ար-
դարացնել իր վերջին ծանրակշիռ
քայլը, որոյ ամեն հետեւանքները
այսպիսի վտանգաւոր ժամանակի մը
մէջ, անկարելի է գուշակել այժմէն:

Իր հրաժարին առթած խոր
վշտին համակերպելու հարկադրեալ
է Հայ ժողովուրդը, որ արդէն
այնքան ցաւերու համակերպիլ ու-
սաւ վերջին տարիներ,

Յաւը միտ է, բայց ոչ անմխի-
թարելի. կորուսելնք մեծ անձնա-

ւորութիւն մը, քանզի հրաժարեալ
Պատրիարքը պիտի դատաւարաւ
ուի անգործ կեանքի մը. սակայն
ազգին ճակատագիրը կապուած
չէր իրեն հետ, ինչպէս կապուած
չպիտի ըլլայ իր յաջորդին նո-
րա խորհրդականներուն և ժողովա-
կաններուն հետ:

Սրբա, պարզապէս եպարքոսա-
կան հրամանով մը ազգին վարչու-
թեան գլուխն անցնող Գերապա-
տիւններ և վսեմաշուքներ, քաջու-
թիւն չունեցան հրաժարելու պաշ-
տօնէ մը, որ գոյութիւն չունի ոչ
ազգին համար և ոչ նոյնինքն
Թուրք կառավարութենէն վաւե-
րացեալ օրէնքներուն համար. ազ-
գը չճանչեր եպարքոսական ընտ-
րեալները և սահմանադրութիւնը
բացարձակապէս կը մերժէ այդպի-
սի ընտրութիւն մը իբր ապօրէն:

Եթէ չունեցան հրաժարելու քա-
ջութիւն, գոնէ ունենային չգործե-
լու քաջութիւնը, որովհետեւ ի-
րենց գործօնութիւնը կը սպառ-
նայ ազգին փաստակար ըլլալ: Մե-
ծագոյն գործը զոր ազգը իրենց
մէ կրնայ սպասել և յուսալ, ան-
գործութիւնն է:

Վայ իրենց, եթէ գործել ուզե-
լով, Դրան ծանօթ գիտուններուն
գործիք դառնալու աստիճան ըս-
տորնանան: Ազգին անէծքը և
պատմութեան սոսկալի դատաւճի-
ւը պիտի հանգչին իրենց վրայ:

Թուրք կառավարութիւնը շատ
տարիներէ ի վեր հետամուտ է մեզ-
մէ առնելու, ինչ որ ազգային ա-
ռանձնաշնորհում և իրաւունք կա-
նուանենք:

Դուռը պատեհ ժամանակը հա-
սած պիտի համարի մեր այս անկ-
եալ վիճակին մէջ, որոյ մէկ հե-
տեւանքն է արդէն Աբրահամ փա-
շաի, Նուրեանի և ընկերաց վար-
չութիւնը, մեր ազգ. ամեն հաս-
տատութիւններուն, ժողովներուն
և ընկերութեանց տալ այնպիսի
ուղղութիւն մը, որ Թուրքայի-
րուն ազգային կեանքի տարերք
կազմուին, ձեւակերպուին կառա-
վարութեան ազդեցութեան ներքեւ
և անոր ճաշակին համաձայն:

Ջարգուելէ կողոպտուելէ և ազ-
քատանալէ յետոյ, կրնանք այ-
սուհետեւ ալ սպասել խորամանկ,

սաստիկ հալածման մը մեր բարո-
յական ոյժերուն, մեր եկեղեցւոյն,
զպրոցներուն, լեզուին և ազգային
իրաւունքներուն դէմ: ուղղակի կամ
անուղղակի գործակցութեամբ պատ-
րիարքարանին, որ իր ուղղութիւ-
նը պիտի ստանայ փաշաներէ և
էֆէնտիներէ:

Թուրքին բարոյական հալածան-
քէն չունինք այնքան վախճալու
բան մը. միայն Աստուած պահէ
մեզ, ազգային Պաշտօնատան ա-
թոռներուն վրայ պաշտօնական
դաւաճաններ բազմած տեսնելու
դառն վշտէն:

Այս տողերը արդէն գրուած
էին, երբ ստացանք հեռագիր մը
որ կը ծանուցանէր թէ նոր, ինքնա-
կոչ խառն ժողովը Տեղապահ ընտ-
րեւ է հանրաժամութ Բարթոլո-
մէոս եպիսկոպոսը, թէ այս ընտ-
րութիւնը Հայոց մէջ ընդհանուր
գեղեցիկութիւն պատճառներ է և թէ
խառն ժողովոյ անդամներն Հայ յե-
ղափոխականներէ մահուան սպառ-
նալիք ընդունեն են, եթէ Տեղա-
պահ ընտրեն:

Պատրիարքարանի մէջ պաշտօ-
նական դաւաճաններ ունենալու եր-
կելը, զոր վերը բացատրած էինք
հանգամանքներէն հետեւցնելով,
յուսացուածէն աւելի շատ իրա-
կանացաւ. այո, պարզապէս դա-
ւաճաններ — կամաւոր թէ ակամայ-
ին անոնք որ իրենց քուէն տուին
Բարթոլոմէոսի մը, հայ-կղերա-
կանի մը գիմակով ծաղեալ այն
Թուրքին, որ ընդունակ կերելի յան-
ձն առնել ամեն վատութիւն Թուրք
կառավարութեան հաճոյանալու և
պատրիարքական գահին վրայ հաս-
տատուելու համար, որ իր կեանքի
մեծագոյն նպատակն եղած էր միշտ:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս 26 Յուլիս

Վերջապէս Սուլթանի կամքը
կատարուեցաւ. Պատրիարքը երկու-
շաբթի օր, 22 յուլիս, մատոյց իր
պատճառաբանեալ հրաժարականը,
որ բնականաբար ընդունուեցաւ
անմիջապէս:

Նոյն օրը նախ Տատեան Արթին
փաշա և ապա Ռուս դեսպանատան
Ա. Թարգման Մաքսիմով երկար
խորհրդակցութիւններ ունեցան Ս.
Պատրիարքին հետ, որ այդ խոր-
հրդակցութիւններէ 2 ժամ յետոյ

զրկեց իր հրաժարականը,

Սուլթանը 3000 զըշ. ամսաթու-
շակ յատկացուց Ս. Իզմիրլեանի և
արտօնեց վերջ բնակիլ, ուր որ ի-
րեն հաճոյ թուի. սակայն կը վախ-
ցուի որ երբ կառավարութեան հա-
ճելի մէկը բազմի պատրիարքական
աթոռին վրայ, իզմիրլեան խրիմ-
եանի վիճակակից ըլլայ:

8 կղերականներ և 8 աշխար-
հականներ, որոց մէջ նշանակելի են
Վահրամ, Բարթողիմէոս, Միլ-
քիսեղեկ, և Սուքիասեան Մես-
րոպ եպիսկոպոսներն և աշխարհիկ
դասակարգէն Աբրահամ փաշա,
Նուրեան, Մաքսուտ Սեպուհեան,
բարձրագոյն հրամանաւ և ճնշման
ներքեւ ընդունեցին առժամեալ խա-
ռն ժողովոյ անդամակցութիւնը և
վաղը պիտի ընտրեն Տեղապահ մը.
Հաւանականաբար պիտի ընտրուի
Բարթողիմէոս կամ Էտիքի Մես-
րոպ եպիսկոպոսը:

Ոչ ոք կրնայ գուշակել թէ ինչ
պիտի ըլլայ այս պետական հար-
ուածին հետեւանքը. հաւանակա-
նաբար յետինն չոր քան դառալինն
պիտի ըլլայ:

«Հայրենիքի» ի խմբագիր Շահ-
նազար տակաւին բանտն է. ո՞վ գի-
տէ, ինչ վիճակի ենթարկուած է հոն.
վատահելի տեղէ մը խմացայ որ Ֆը-
րանսական դեսպանը խոստացեր է
միջնորդել Դրան մօտ, Շահնազա-
րի արձակման համար:

Չորեակալութիւնները կը շարու-
նակուին և կը սաստկանան. Գա-
ւառացիներ խմբովին բռնի կը վե-
րագարչեն իրենց քաղաքները.
խրկուածներուն շատերէն բնաւ
լուր չեն առնել իրենց այս տեղի
բարեկամները կամ ազգականները:
Մեծ յուզում խառն ազատական-
ներու մէջ կառավարութեան բռնած
յոռի ընթացքին պատճառաւ:

Մզկիթներու մէջ յայտարարու-
թիւններ փակցուեցան, որք կի-
մացնէին թէ, եթէ մօտ օրեր ամ-
սակամները չվճարուին, անօթու-
թիւնը պիտի ստիպէ բազմաթիւ
խալաներ, Քրիստոնէից վաճառա-
տուներուն և տուներուն վրայ յար-
ձակելով, զանոնք կողոպտելու:

Եթէ 2 օր առաջ պաշտօնէից ամ-
սականները չվճարուէին, մեծ խը-
ռովութիւններ պիտի ծագէին և
արդէն մի քանի թաղերու մէջ շատ
խալաներ ձերբակալուեցան:

Գաւառաց մէջ ի զէն կոչուած րէ-
տիֆներէն և միւսթահիքներէն
շատեր ի չգոյե ուտեստի և հագուե-
տի լեռները կ'ըջալուին աւազակու-
թեամբ զրազելու և 5 զշ. ի սիրոյն
մարդ սպաննելու համար:

**ՀԱՄԱՌՈՏ ՔԱՂՈՒԱԾ
ԱՆԿԼԻԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍ
ՊՐ. ՖԻԶ ՄՕՐԻՍԻ
ՏԵՂԵԿԱԳՐԷՆ**

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՆԻՍՏԻ ՎԵՐԱՅ

(Շարուն. 9-րդ թիվն է և վերջը.)

Այդ օրը (Դեկտ. 28, չաբաթ) զինուորական հրամանատար Նա. զիֆ փաշա կազմարարէ ոչ-հայ քրիստոնեաներու որ հաւաքուին իրենց եկեղեցիներուն մէջ և ապաստանարան չտան Հայերու: Չին. ւորները և հիմեալ ոստիկաններու խումբ մը, Նազիֆ փաշայի հրա- մանատարութեան ներքեւ, կարեւոր կէտերու վրայ դիրքեր կը գրաւեն հայ թաղին մօտ. անոնց ետեւ կեցած էր իսլամ զինեալ ամբոխը: Թուրք կիներ իրենց տանիքներու վրայ և ալ բարձրա- գիւր տնակներ ելած՝ բարձրաձայն աղաղակներով կը խրախուսէին իրենց այրերը: Կէս օրին միայն սէկ միւ- էղին մինարէի մը վրայ սովորա- կան ազօթքը կատարեց, իսկ միւս մինարէներուն վրայ լուծիւն կը տիրէր: Մահիկի ձեւով ապակիէ փայլուն բան մը սկսաւ պլպլայ հայ թաղին վրայ նայող ամբոցի մը գագաթին վրայ, մինչ մեղա մը կանաչ գրօշակ մը կը ծածանցը- նէր մինարէի մը բարձունքէն: Այդ միջոցին քանի մը հրացանի և փաղի մը ձայնը լսուեցաւ, զին- ւորներն ու ամբոխը խուժեցին հայ թաղին վրայ և կոտորածը սկսաւ: Հրացանած գոլթեան միջոցին Նա. զիֆ փաշա գոչեց. « Մարթինի գնա՛ւք մը գլուխ քերելով ան- ցաւ, Հայերը վրաս կրակ ըրին. յառաջ, լմնցուցէք ատոնց գոր- ծը »:

Պր. Ֆիզ Մօրիս արժանահաւատ իսլամ վկաններէ ստուգեր է որ Նա. զիֆի վրայ իսլամ մարձակեր էր այդ գնաւորը:

Կանխաւ պատրաստուած դիւղա- ցի փայտահարներու խումբ մը նախ կացինով կը խորտակէր տան գըռ- ները, ապա զինուորները կը խու- ժէին ներս և իրենց Մարթինինե- ը կը պարպէին Հայերուն վրայ:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊՈՒՐԿԱԶ

Ծովի վրայ էինք. վերջապէս հեռացած էինք նաւահանգիստէն, կարօտալի հայեացքնէ՛ր ձգելով քաղաքի ընդհանուր շքեղ տեսա- ըանի վրայ, ուր առաջին անգամ ողջունած էի ազատութեան հրեշ- տակը: Մեկնելու պահուստ դարձ- եալ կը յիշէի այն տպաւորութիւն- նը, զոր ունեցած էի ազատ հոգի վրայ և կըսէի ինքնիրենս. ո՛հ, ինչե՛ր չգործէր հաւատարմութիւնն ու ար- դարութիւնն: Այս ծովը և այս քաղաքները տարիներ առաջ տե- սած էի, և բնական էի այն զը- ծուծ տուններուն մէջ, որ ճաճկա- կան ճարտարապետութեան հրաշա- լիքներն կը կազմէին, քաղած էի

Թշուառ զոհերը, հակառակ իրենց աղիողորմ պաղատանքներուն, նա- խատալից խօսքերով դուրս կը քաշկուտուէին իրենց թաքստոցնե- ռէն և մէկիկ մէկիկ կը յանձնուէ- ին իրենց դահիճներուն, որ շուտ շուտ կը լմնցնէին անոնց գործը: Միայն մէկ տան մէջ ապաստանած 40 մարդիկ այս կերպով սպան- նուած են: Շէյխ մը պատուէր տուաւ իր արքանեակներուն փըն- տընել ու բերել միայն ծաղիկ հա- սակի՝ մէջ գանուող երիտասարդներ, որոցմէ 100 ի չափ գտնուեցան: Կռնակի վրայ կը պառկեցնէին այս թշուառները, կը բռնէին անոնց ոտքերէն ու ձեռքերէն և շէյխը զանոնք կը մարթէր Գուրանէն հառ- ուածներ արտասանելով, ինչպէս իսլամները սովորութիւն ունին ը- նել Մէքքէի մէջ ոչխար զոհելու արարողութեան ժամանակ: Ջըր- հարներու մէջ պահուած Հայերուն վրայ արձակեցին ռէվոլվէր, նե- տեցին քարեր և իւրաթաթախ բը- ուրնկած քուրջեր:

Մինչ ատեն առ տուն կոտորածը կը շարունակուէր, Հայոց թաղին վրայ նայող բլրէ մ'ալ Մարթինի հարուածներ կը ստանային այն հա- յիւր, որ կը փորձէին ազատիլ տա- նիքներու վրայէն փախչելով:

Վերջապէս մօտ կրկին փող մը հնչեց և խուժանը ետ քաշուեցաւ, բացի քանի մը աւարառուներէ, որ շարունակեցին կողոպտել:

Դեկտ. 29 կիրակի առաւօտ, շատ կանուխ, փող մ'եւս, և կոտորա- ծին պակաս մնացած մասը սկսաւ ու լրացաւ մինչեւ կէսօր: Հայերուն ընդդիմութենէն վախնալով, նա- խընթաց օրուան կոտորածին չմաս- նակցող իսլամներ երկրորդ օրը միացան խուժանին հետ: Կէս օրէն յետոյ տեղի ունեցաւ Հայերուն մայր եկեղեցիին հրկիզումը, որոյ բակին մէջ և շէնքին ներսը գըռ- նուող Հայերն սպաննուեցան, իսկ վերնատունը ապաստանող կիներն ու տղայներն կը մնայնէին, սեղա- նին վրայէն անոնց վրայ ռէվոլվէր արձակելով. տեսան որ այս կեր- պով գործը դանդաղ կը յառաջա- նայ, և հաւաքեցին այնտեղ գըռ-

նուող բոլոր լաթեղէնները և անոնց վրայ, ինչպէս նաեւ մեռածներուն դիակներուն վրայ առատ իւզ լծա- փ'լով բռնկեցուցին: շէնքին փայտ- հայ մասերը շուտով այրեցան և բոցերը լափեցին մարդկային էակ- ներու խճողեալ զանգուած մը: Խորոված մարդկային միսի հոտը քանի մը ժամ քաղաքին ամեն կող- մը տարածուեցաւ և կոտորածէն 2 1/2 ամիս յետոյ, այրած եկեղե- ցիին մէջ այդ անտանելի հոտը կար տակաւին:

Կէս օրէն յետոյ, ժամը 3 ու կէ- սին, փող մ'եւս հնչեց և խուժա- նը ետ քաշուեցաւ. քիչ յետոյ միւֆթի Ալի էֆէնտի, Հիւսէյին փաշա և ուրիշ երեւելիներ թա- փօր մը կազմած՝ նուազարանով պտրտեցան հայ թաղին շուրջը և ծանուցին թէ կոտորածը բնայտու եղած (վերջ գտած) է:

Ջարդուածներուն թիւը ճշգիւ չառ դժուար է. Պր. Ֆիզ Մօրիս իր հետազոտութեան համեմատ 8000 ի կը հաշուէ զոհերը, սակայն ուրիշներուն ենթադրած 9-10 հա- զարն ալ չափազանցեալ չը համա- բիր:

Ե Ր Կ Ո Ւ

ԱՆԿԼԻԱԿԱՆ ՄԻԹԻՆԿՆԵՐ

Իսթպօռնի մէջ Հայոց ինպատ- և միայն կիներու յատուկ հաւա- քում մը տեղի ունեցեր է, ուր ատենախօսեր է հանգուցեալ մի- սիօնար Պօյաճեանի ալրի կինը, որ ականատես վկայ եղած է Քար- բերթի կոտորածին և հրճու- թեան: Ներկայ էին նշանուոր անձերու կիներ: Տիկին Պօյաճեա- նի գուտորը, օրիորդ Պէլլա, եր- գեց սրտայոյզ եղանակ մը: Տիկին Քալէնտիլ որ յատկապէս Լօնտօ- նէն եկած էր Միթինիկին ներկայ գտնուելու համար, խօսեցաւ այն- քան ազգու ոճով և սրտայոյզ շնչ- տով, որ մեծ ապաւորութիւն ը- ըրին իր խօսքին: Դեր- Կոմսուհի Հէմլթիլի առաջարկութեամբ Մի- թինիկը միաձայնութեամբ որոշեց իր խորին համակրանքը յայտնել իր Հայաստանի քոյրերուն, այն

բարբարոսութեանց առթիւ որ գոր- ծուեցան իրենց, իրենց զաւակնե- լուն և այրերուն վրայ:

Հանգանակուեցաւ 39 ոսկի, 3 շիլ. 6 բէնս:

Նոյն երեկոյ եղաւ նաեւ իսթ- պօռնի այր մարդոց Միթինիկը, ուր ներկայ էր եպիսկոպոսական տեղա- պահը, ուրիշ կարեւոր անձնաւո- բուծիւններ և մեծ բազմութիւն մը: Վերապ. Թըրքերը կորովալի ճառ մ'արտասանեց և կարգաց բազմութիւ անձերու համակրանաց նամակները:

Քաղաքապետը, որ կը նախա- գահէր, բանախօսութիւն մ'ընելով եզրակացուց թէ ամենուն պարտա- կանութիւնն է իւրաքանչեւ օգնել, որ ալ վերջ տրուի հայկական հա- լածանքներուն: Ներկաներուն մէ- ջին էին նաեւ հայ տարագրեալ- ներ, որոց անունները հրատարակ- ուած էին, իրենց ազգականներու պատճառաւ, որ թիրքիոյ մէջ կը գտնուին: Նախագահը տարագրե- եալներէն մէկուն առաջարկեց խօ- սիլ: Նա այնքան բնական և սրբ- տայոյզ կերպով խօսեցաւ, որ իր խօսքէր ընդունուեցան համակրա- կան բուռն ցոյցերով: Ահա՛նախօ- սը իր անձնական փորձառութեան վրայ հիմնեալ, անիծալից գիտու- ղութիւններով յայտարարեց թէ ստոյգ է, ամեն ինչ որ մամուլը հրատարակեց Հայոց կոտորածնե- լուն վրայ: Շնորհակալութիւն յայտնեց այն համակրանքին հա- մար, զոր հայկական ազգանքը յառաջ բերին, ինչպէս և ցարդ զրկուած նպաստներուն համար, ի վեր հանելով սակայն մեծագոյն նպաստներու պէտքը և Հայաստա- նի ժողովրդին այժման ծայրայեղ թշուառութիւնը: Նա ըսաւ թէ Հայ կիները կը հրաւիրէին իրենց արու ազգականները սպաննել զի- րենք, քան թողուլ զիրենք Թուր- քերուն ձեռքը նշաւակ: Ահա՛նա- խօսին կիներ անոր ըրած էր այդ առաջարկը: Իր բնական տեղին կիները այդպիսի հաւաքական մար- տիրոսութեան մը յոտակագիծը գործադրել որոշած էին, եթէ վեր- ջին պահուն չհասնէր կոտորածը

յիւր խոտի նման կը հնձուէին ա- մեն կողմ:

Ալ սկսած էր անհանգուրժելի լինիլ օդը, և անձկութեան դժեր գրոշմուիլ ճամբորդներուն երեսին, սրնք ժամ առաջ այս տագնապէն ազատիլ կը փափաքէին և անկիւն- ները քաշուած իրենց դժբաղդու- թեան վրայ կը մտածէին. արդէն մին ծովախոտ բռնուած կը տառա- պէր, միւսը շարժելու անկարող էր այլեւս. ուրիշ մը, աւելի երջանիկ պարոն մը, ամենայն անտարբերու- թեամբ ծխմամորձ ի ձեռքին լրա- գիր մը կը թղթատէր և Հայկա- կան նորանոր կոտորածներ կը գու- ժէր, որոնք կը խռովէին զիս. սե- նեկի օդը խիստ քիչ կուգար ինձ և ապաստանարանս ալ շատ նեղ. մի քանի անհաստատ քայլեր գարձեալ զիս տախտակամբ կա- ռաջնորդէին, ուր բալորովին ան- նատուր և միանգամայն հանգի-

այն մանուածապատ նեղուկ փո- ղոցներէն, որոնց միակ զարգա- ըանք շուններն էին, որոնց ազատ- տութեան և դարչահատութեան չա- փը Դանայիդի տակաւներն յիշեց- նել կուտային, որոնց մէջէն քաշ- կոտուիլ պարտականութիւնն էր ամեն անհատի, և սարուկ գիտ- նաքարչ կեանք մը վարել՝ տիրող բռնապետութեան նախաբանն էր: Բայց ինչ մեծ հակապատկեր մը կը ներկայացնէր այժմ ամեն բան և որպիսի՝ յառաջդիմութիւն դէ- պի քաղաքակրթութիւն: Փո- խուած էին հին վարքեր ու բար- քեր, կեանք ու կացութիւն. մարդ կը զգար իր գոյութիւնը, ապրե- լու նպատակը և կենաց տեւողու- թիւնը բո՛ւ մը, ծանրութիւն մը չէր իրեն համար:

Շոգեկնութիւն մէջ հո՞ծ բազմու- թիւն մը կը գտնուէր տարբեր տարազներով ու գոյներով, որոնք

բոլորն ալ կաշխատէին ձանձրու- թեան ու ալեկոծութեան տպաւո- բութիւններն փարատել ու ե կեր- պով, որ այդ միջոցին սկսած էին տեղի գգալի լինիլ: Պահ մը խու- հերէս պիտիօրած, աչքերս դէպի հարաւ սեւեռած էի, ուր կուտակ- եալ սեւ սեւ ամպերը, մօտալուս վառնալ մը, փոթորիկ մը կը սպառ- նային: Այդ ամպեր ճաճկաստանի երկինքէն կարշաւէին անօրինակ արագութեամբ, մի վայրագ տե- սիլով՝ նման բռնակաշուկեան. և ո՞վ գիտէ ո՞ր քաղաքի նախճիւր- ներէն և հրդեհներէն կատարած էին: Կարծես կարմիր երանգներ, արեան գծեր կը նշմարէի ի նոսա, որոնք երթալով կը լայննային ու հորդահոսան գետակներու հրեւոյ- թը կառնէին. սուրբուր և սուին- ներու շաշիւնը կը լւէի, և ընդ- հանուր կոտորածի մը իրապատկե- ըր տեսնել կը կարծէի, ուր Հա-

մէյուսկ պիր գաշ կիւն միւսաատէ
խթեմիւրէր իսէ տէ, սապահա
գարշը թիւրքէր Այգեհատանը թո-
բա թուրքուլար, էվլէր վէ էպ-
նիյէլէր եանուպ, երգըմագտա ի-
տիւրէր. Ֆէտայիլէր գահրամանըգ-
լէ թօբլարա վէ գուրշունլարա գար-
շը կէօյիւս կիրտիլէր. տիւլման-
լորտան 200 քիշինին էօլիւլէրինի
եէրէ սէրտիկտէն սօնրա, էրմէնի
ֆէտայիլէրի շէհրին խարապիլէ-
թինի միւսիւպ օլմամագ իշիւն միւ-
րաճճաճ ատտ իթտիլէր սիւրա-
լարը իլէ վանտան չըգուպ վա-
րագ տաղընա չէքիլմէյի. 10 կիւն
օրատա գալտըլար, տիւլմանլար ի-
սէ անլարըն իւղէրինէ կիթմէյուպ,
սիւրաշըգ էհալինին պաշընա մու-
սալլաթ օլմայը թէրճիհ իթտիլէր:

Պաշգա մէնպարտտան ալընան
հալատիւրէր պիլտիլմէքտէ տիր քի
վանտան վարագ տաղընա չէքիլմիշ
օլան պին գատար էրմէնի ֆէ-
տայիլէր ֆիւրտէր իլէ սէճաաթ
ու գահրամանըգլէ վուրուշարագ,
մէվիլէրինին մինասիպէթսիլիլի
վէ տիւլմանլարըն չօղուղու սէ-
պէպլէրիլէ վաթան ու միլլէթ նա-
մընա նահատակ օլմուշար վէ ան-
լարտան եալընը 15-20 քիշի պիր
եօլ իլէ գուրթուլուպ, Աճէմիսթան
սինօրունա յոսիլ օլապիլմիշէր
տիր:

ԱՄԵՆ՝ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ ԻՍԹԻՖԱՍԸ

Էվլէթի նիւսիւլէրիմիգտէ վէր-
տիլիմիզ հալատիւրէրտէն սօնրա
պէքէնիլտիլի իւղէ, Ամին. Ս.
Պատրիարք հայր վէ խառն ժողով
ազալարը իսթիֆալարընը վէրմիշ-
լէր տիր: Պիր գաշ Եպիսկոպոսլար
վէսայիր բուհանիլէր, վէքէպա աշ-
խարհական սընըֆընտան Ալբա-
համ բաշա, Յ. Նուրեան, Սեպուհ
Մագսուտ, վէ տիկէր պիր գաշ
զէվաթ Ատիլէ նէգարէթինին պիր
էմիրնամէսի իլէմուվագգաթէն խա-
ռըն ժողովա ազա թային օլմուշ-
լար տիր:

Հիւքիւմէթին պու թայինի միւ-
լէթին նազարընտա քէէնէ լէմ եէ-
քիւն(չեղեալ) հիւքսինտէ օլտու-
ղու կիպի, Պապը Ալինին վէրմիշ
օլտուղու Սահմանադրութիւն ահ-
քեամընա տախի քիւլիէն մուղա-
յիր պուլունտուղու աշիքեար տըր:

Պապը Ալինին քէնտի քէյֆի ի-
չին թային իթտիլի խառն ժողով-
վուն Պատրիարքական Տեղապահ
ինթիխապ իթմէմէսի հագգընտա
էրմէնի գօմիթէթի թարաֆընտան
ազալարա չէտիտ վէ թէհտիտամիզ
մէքթիւպլէր կէճտիլմիշ իսէտէ,
ժողով Պրուսա Աւաշնորգու. Բար-
թողիմէոս հալիսկոպոսու Պատր.
Տեղապահ ինթիխապ իթմիշ տիր.
բուհանի նիքեապը ալթընտա կիզ-
լէնէն Բարթողիմէոս նամ թիւր-
քիւն Տեղապահ օլմասը, պու կիպի
թէշքիլ օլան պիր խառն ժողով-
տան պէքէնիլէր տիր: Էյրի ճէս-
վէլտէն տօղրու չըղը չըգմագ:

ԻՌԱՒՈՒՆՔ ՊԻՐ ՎՈՒԳՈՒՍԹ

Պու կիւն իշիթտիլիմիզէ նազա-
րէն Ռուսնուգտա էրմէնի ֆիլիսէ-
սի ճիւղարընտա կիճէ վագըթ պիր
գաշ էրմէնիլէր վէ թիւրքէր արա-
սընտա գալկա վուգու պուլուպ, պիր
էրմէնի էօլմիւշ վէ պիր էրմէնի իլէ
պիր Պուլկար եարէլէնմիշ. թաֆ-
սիլաթը չըգաճագ էլք նիւսիւլէրիզ
տէրճ իտէճէյիլ:

ԿԻՐԻՏ ԻՍԵԱՆԸ

Էվրօբա տէվլէթլէրի թարա-
ֆընտան կիրիտին թահտը մուհա-
սէրէյէ ալընմասը միւշքիւլաթա
թէսատիւֆ իթմէքտէ տիր, գիրա
ինկիլթէրա հիւքիւմէթի «Նայէ
Ֆրայէ քրէսէ» նամ կազէթանըն
պէյանընա նազարէն, կիրիտ իլէ
պէրապէր թիւրքիա սէվահիլինի
տախի մուհասէրէյէ ալմագ էֆ-
քեարընտա պուլունիյօր, չիւնքի
եալընը կիրիտի մուհասէրէ իթ-
մէլլէ թիւրքէլին սայիր մահալ-
լէրտէ խրիսթիյանլար իւղէրինէ
իճրաի գուլմ իթմէսինէ մէյտան
վէրիլմիշ օլաճաղընտան, ինկիլ-
թէրա պէօյլէ պիր մէսուլիյէթ
տէր էօհտէ իտէմէյէճէք տիր:

10000 թիւրքէլը Գանտիայա
կիրուպ խըրիսթիյանլարը վէ էճ-
նէպի թէպատլարը քէնտի էվլէրին-
տէն չըգարմըշլար տըր. Հասան բա-
շա հէր նէ գատար ապքէլէր լէ եէ-
թիշուպ իսթիլալըն էօնիւնիւ ալ-
մայա չալըշմագտա իսէ տէ, թիւրք-
լէր թարաֆընտան եարալանմըշ տըր
վէ պիր չօգ թիւրքէր խրիսթիյան-
լարըն էվլէրինի եաղմա էթտիլէ-
րի սըրատա գաթլ ու ճէհճ օլուն-
մուշլար տըր: Բուս գօնսօլոսու
թիւրքէլտէն սօյուլմուշ վէ պիր
թէլէկրաֆա նազարէն ինկիլիզ գօն-
սօլոսու միւշքիւլաթլէ անճագ քէն-
տիսինի պիր վարօրա աթապիլմիշ
տիր:

Կիրիտտէն գաշմագ իսթէյէն
Աւատրիա թէպատլարը պիր ի-
թալիա զըրշլըսընա բագիպ օլմագ-
տա տըրլար: Էլիէօլմ կիրիտտէն
գաշուպ Բէրիայա իլթիճա իտէն
խըրըսթիյանլար 7000 քիշիյէ պա-
լիզ օլմուշլար տըր:

Պիր թագըմ պահրիյէ զապիթ-
լէրի վէ պիր գաշ կազէթա մու-
հարըրիլէրի մախսուսի թըրէնլէ
Աթինատան Սէհիլէ վէ անտան վա-
բօրա բագիպլէ կիրիտէ կիթմիշ-
լէր տիր. պաշգա զապիթլէր տա-
խի կիթմէյէ հաղըրլանմագտա ի-
քէն, Եունան հիւքիւմէթի թարա-
ֆընտան տէրտէսթ օլունմուշլար
տըր:

Պունտան մուգատտէմ Հալէրա
անտանմէսինին ահքեամընտան պիր
նօքթա իլէրի կէշմէյէճէկէրինի
գաթիլլէն թահթը գարարա ալան
Էվրօբա էլշիլէրի, պու տէֆա մէզ-
քիւր ահտանմէսին պազը պէնտլէ-
րինի թէպտիլ ու թաղըրիլէ, բուճ
վէ թիւրք էհալիսինին մաթլու-
պաթընա թաթպիզ իտէպիլմէք ի-
չին տէֆաթլէ մէճիլսլէր թէճէմիզ
իտիւպ միւղէքէրէլէր իթմէքտէ
տիրլէր:

ՄԱՔԵՏՈՆԻԱ

Մաքէտոնիատա զուհուր իտէն
չէթէլէրին թէպէտ ու ինկիպաթլը
իշիւն միւշիր իսմայիլ բաշա գօ-
մանտան թային օլունմուշ տըր:

Մանասթըրտան 15 քիլօմէթրօ
երագ Բագօվայա եագըն պիր Բուճ
չէթէսի վէ թիւրք ապքէլէր արա-
սընտա պիր գալկա վուգու պուլ-
մուշտուր:

Քէզա Սէլէզ ճիւղարընտա ա-
քէլէր լէ Բուճլար վուրուշմուշլար,
պունլարտան 8 քիշի էօլմիւշ վէ
չօզլարը եարալանմըշ տըր:

Սէլանիկ, Մանասթըր վիլա-
յէթլէրինտէ վէ Եունանիսթանսի-
նօրլարընտա պուլունան գուվլէյի
ապքէլիլէ 20 թապուր նիզամ ա-
քէրի, 10 թապուր րէտիֆ, 27
թօրճու վէ 9 սիւվարի պէօլիւքլէր-
տէն իպարէթ իմիշ:

Եանինատա սիւրաշ ալթընա չա-
ղըրլան պիր չօգ րէտիֆլէր Մա-
քէտոնիայա կիթմէք իսթէմէտիք-
լէրինտէն, պիր թագըմ զապիթլէր-
լէ պէրապէր թահթը թէվգիֆէ
ալընմըշլար տըր:

Հիւքիւմէթ Սթանպուլտա պու-
լունան Արնափուտլարը ճէպրէն
մէմլէքէթլէրինէ եօլլամագտա վէ
Ալպանիատաքի իսլամլարը սիւրա-
լանտըրմագտա տըր, խըրիսթի-
յանլարա գարշը պիր գուվլէթ թէ-
տարիք իթմիշ օլմագ իշին:

Պապը Ալինին արգուսու միւ-
ճիպ, Բուճ Բաթրիգի Մաքէտոն-
իւր Բուճ Մէթրօքօլիթլէրինէ պա-
թէլէկրաֆ թալիմաթ վէրիւպ, է-
հալիսին ապըլարա մուսվէնէթ իթ-
մէմէսի վէ Սուլթանա սատագաթ-
տէ պուլունմասը հագգընտալաղմ
կէլէն թէտպիլլէրի գուլլանմալա-
րըն թէնպիհ իթմիշ տիր:

ՊՈՒ ԿԻԻՆՔԻ

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻԱՐ

(Աթանա Պաղգանիք)

Հօնտրա 10 Օգոստ.

Կիրիտ վուգուաթլարըն մէսու-
լիլէթինի Եունանիսթանա աթֆ
իթմէք միւլքին օլմատըղընա տա-
յիր Սրանուարտ կազէթասը պէ-
յանը էֆքիար իթմիշ տիր: Էլէր
Էվրօբա տէվլէթլէրի պէյնինտէ
ուճումի իթթիֆագ հասըլ օլտա իտի
Կիրիտի Եունանիսթան իլէ պիր-
լէշտիլէրէք վէ եախօտ մէզքիւր
ատայա ալթօնօմիա վէրէրէք մէ-
սէլէ հալլ օլապիլի տիր. ֆագաթ
պունուն իշին լաղմ տըր քի տէօվ-
լէթլէր խօտպիլիլէք մէսլէքլէրինի
պըրագսընլար վէ Ալէմանիա Բու-
սիանըն խաթըր իշին ինկիլթէրա-
յա գարշը միւշքիւլաթ չըգարմագ-
տան կէրի տուրսուն:

Թաշնըզըն Հէրալիօնտան ալ-
տըղը մալիւմաթա կէօրէ, 300
գաշագ թիւրքէլը խըրիսթիյան-
լարըն էվլէրինի զապիթ իթմիշլէր
վէ ճիւղարտաքի խըրըսթիյան քէօյ-

լէրի իւղէրինէ տէվաթի սուրէթտէ
հիւճիւմ իթմէքտէ վէ չօգ տէֆա-
տէ քէօյլիլէր թարաֆընտան մու-
գապէմէթէ թէսատիւֆ օլունմագ-
տա իմիշլէր:

Մէզքիւր կազէթա տիյօր քի
Ջարըն Բարիսէ կիթմէսինտէն տօ-
լալը Ֆրանսըղլար րէք պէօլիւք
իւմիւտլէրտէ պուլունմամալը տըր-
լար:

Աթինա 10 Օգոստ.

Էքիսգօրիտէ (Մաքէտոնիա) ա-
սըլար 1000 միւսլիւման իհաթա
իթմիշլէր վէ գալկա էլան տէվաթ
իթմէքտէ տիր: Ճումաա իրթէսի
կիւնիւ թիւրքէլը Մնօքօլիս իւղէ-
րինէ հիւճիւմ իթտիլէր: վէ թագ-
րիպէն 30 խըրըսթիյան թէլէֆ օլ-
մուշ տըր:

Կիրիտէ կիթմէք իսթէյէն զա-
պիթ վէ ասաքիլի մէնն ու թէվ-
գըֆ իթմէք իշին հարպիլլէ նա-
ղըրը Աթինանըն ապքէրի գօման-
տանլարընա լաղմ կէլէն էմրի վէր-
տիր:

Սրանպօլ 10 Օգոստ.

1500 Միւսլիւմանլար Մնօքօլիս
գատապասընա կիրիւպ, էվլէրի վէ
է քիլիսէ երգտըլար, 31 խըրըս-
թիյան գաթլ օլունտու, պունլա-
րըն իւշիւ բարաա իտիլէր, վէ պի-
րիսինիտէ եագտըլար: Գօնսօլոս-
լար Ապտուլլահ բաշանըն Գանտի-
այա չէքիլմէսինէ չալըշմագտա ի-
սէլէրտէ, մէրգուճ՝ Էլինտէ պու-
լունան էմիրլէրի սէպէպ կէօս-
թէրէրէք իթմէք իսթէմէյօր:

Ջաննիյաթա կէօրէ Մաքէտո-
նիատաքի իսթիլալ խիթամ պուլ-
մայա եագըն տըր. չէթէլէր ուֆագ
ուֆագ 8-10 քիշիլիք ֆըրգալարա
թագսիւմ օլունարագ վէ սիւրահա-
րընը սագալարագ քէնտիլէրինի
եօրճու սըֆաթը իլէ կէօսթէրմէք
տէ տիրլէր:

Ա. Զ. Դ. Ե. Բ.

«ԻՐԱՒՈՒՆՔ»-ի վարչութիւնը
յանձն կառնու պատրաստիլ Հա-
յիրէն, Պուլկարերէն, Ֆրանսերէն
և Յունարէն լեզուներով ընկա-
լագրեր, հասցէներ, նամակագուխ-
ներ, մահազգեր, յայտարարու-
թիւններ, հարսանեաց և այլ հրա-
ւերագրեր, այցաքարտեր ևն, ևն:

Գնէր չափաշար

Փափագողք պարտին գիմել խմ-
բագրութեան հասցէին:

ՅԱԿՈԲՈՍ ԲԱԲԱԶԵԱՆ

ՍՏԱՄԲԱՃԻ

Բրիտանիայի սօցազ Նօ 3 Գաւա-
պօֆուն պիւնաւընտա:

Ստանպուլտան եէնի կէլմիշ օ-
լուպ էնվաի մարգալար, չիլէկէր
վէ սայիր րէսիմլէր ստամբա իտէր,
Բանթուֆլա, կէօլմէկ, Ֆիստան,
Պէլէգին վէ պունլարա տայիր հէր
նէվ գումաշլար իւղէրինէ:

Միւրաճաաթ իտէն միւշլէրի-
լէրի հէր ճիլէթլէ մէմուն իտէ-
ճէյինի վատ իտէր: 1-3

Печ. „Возможность“ Варна.